

Asia: VN/13714/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

-

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää esityksen tavoitetta selkeyttää ja eriyttää hyvinvointialuejakoa ja maakuntajakoa koskevaa sääntelyä perusteltuna ja kannatettavana. On tärkeää, että lainsäädäntö tukee hallinnollista selkeyttä ja mahdollistaa tarkoituksenmukaisen päätöksenteon erityisesti muutostilanteissa.

Nykyisen hyvinvointialue- ja maakuntajakolain mukaan hyvinvointialueen muuttaminen vaikuttaa automaattisesti maakuntajakoon, mutta ehdotetussa maakuntajakolaissa maakuntajako määritellään itsenäisesti toiminnallisten, taloudellisten ja alueiden suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaisten perusteiden mukaan. Tämä muutos vahvistaa maakuntajaon asemaa valtion aluehallinnon, kaavoituksen, aluekehittämisen ja muiden yhteiskunnallisten toimintojen perusjakona, mikä on perusteltua perustuslain 122 §:n mukaisten yhteensopivien aluejakojen näkökulmasta. Esitys vahvistaa maakuntien pitkäjänteistä työtä maakuntasuunnitelmien, maakuntakaavojen ja alueellisten kehittämisohjelmien laatimisessa. Maakuntajaon irrottaminen hyvinvointialuejaosta vähentää riskiä, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvät muutokset aiheuttaisivat häiriöitä maakuntien liittojen toimintaan.

Esitys lisää maakunnan liittojen ja kuntien vaikutusmahdollisuuksia maakuntajaon kehittämiseen ja muutosten vireillepanoon, mikä vahvistaa alueiden omien strategisten tavoitteiden eteenpäin viemistä myös suhteessa hallinnollisiin rakenteisiin. Maakunnan liittojen kannalta on tärkeää, että maakuntajaon perusteet huomioivat riittävästi alueiden kehittämisen ja suunnittelun tarpeet, kuten työssäkäyntialueet ja elinkeinoelämän yhteydet. Maakuntajako muodostaa perustan myös EU:n

NUTS-luokituksille, jolla on suora merkitys rakennerahastojen suuntaamiseen. Siksi maakuntajaon vakaus ja kytkentä aluekehittämisen rakenteisiin on ehdottoman tärkeää.

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

-

Muut huomiot esityksestä

-

Koskela Maarit
Etelä-Pohjanmaan liitto - Maakuntahallitus on hyväksynyt lausunnon
kokouksessaan 22.8.2025 § 66.